

Na osnovu čl. 4.1, 4.2. i 5.3. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i člana 36. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju (“Službeni glasnik BiH” broj 2/05), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 26. marta 2014. godine, donijeta je

ODLUKA

O UTVRĐIVANJU KONCEPTA POMOĆNIH USLUGA ZA BALANSIRANJE ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA BOSNE I HERCEGOVINE

I

Utvrđuje se Koncept pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Koncept pomoćnih usluga).

II

Koncept pomoćnih usluga je sastavni dio ove odluke i nalazi se u prilogu ove odluke, a bit će dostupan na internet stranicama Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK) i Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH).

III

Koncept pomoćnih usluga utvrđen ovom odlukom predstavlja podlogu za kreiranje i donošenje provedbenih pravila, propisa i odluka nadležnih tijela u elektroenergetskom sektoru, svako u okvirima svoje nadležnosti, a koji treba da osiguraju efektivno funkcioniranje tržišta balansnih usluga u elektroenergetskom sistemu BiH na osnovama Koncepta od 1. januara 2015. godine.

Donošenjem ove odluke ne ograničavaju se mogućnosti dalje nadgradnje Koncepta pomoćnih usluga.

IV

Provedbena pravila, propise i odluke iz tačke III ove odluke moguće je testirati u određenom vremenskom periodu prije početka njegove efektivne primjene (tzv. *dry run*).

NOS BiH, operatori distributivnog sistema i drugi odnosni subjekti unutar elektroenergetskog sistema BiH razvit će informacijske tehnologije i procedure neophodne za početak testnog perioda.

U toku trajanja testnog perioda DERK će razmatrati redovne mjesečne izvještaje o primjeni Koncepta pomoćnih usluga koje je NOS BiH obavezan redovno podnositi.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 04-02-1-308-19/13
26. marta 2014. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Mirsad Salkić

OBRAZLOŽENJE
ODLUKE O UTVRĐIVANJU KONCEPTA POMOĆNIH USLUGA ZA BALANSIRANJE
ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA BOSNE I HERCEGOVINE

Polazeći od više isključivih prava i obaveza DERK-a da regulira pomoćne usluge i rješava preopterećenost kapaciteta sistema za prijenos električne energije, sadržanih u čl. 4.1 i 4.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u BiH, kao i iz člana 5.3. istog zakona da odobrava mrežni kodeks, tržišna pravila, te pravila za rad sistema i procedure NOS BiH, ovom odlukom se utvrđuje Koncept pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sistema BiH.

Donošenje odluke respektira činjenicu da trenutni oblik tržišta pomoćnih usluga reguliran Tržišnim pravilima iz 2006. godine nije tržišni model nabavke pomoćnih usluga i da ozbiljno zaostaje za stvarnim potrebama. Uređenje tržišta pomoćnih usluga sa ciljem boljeg pristupa ponuđača tržištu, raznovrsnijim načinima nuđenja, te postizanja bolje cijene usluga, uvažavajući međunarodne obaveze BiH o potpunom otvaranju tržišta električne energije od 1. januara 2015. godine, ne može se više odlagati, zbog čega je DERK odlučio potaknuti funkcioniranje tržišta pomoćnih usluga na naprednijem konceptu.

U ovu svrhu, DERK je angažirao renomiranu konsultantsku kuću DNV KEMA Energy & Sustainability/KEMA Consulting GmbH koja je temeljnu ideju izložila u dokumentu: "Prijedlog rješenja za unapređenje pomoćnih usluga i mehanizma za balansiranje u BiH".

Nakon ocjene DERK-a i NOS-a BiH da dokument osigurava stabilan, pouzdan i siguran rad elektroenergetskog sistema i ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH, prije svega prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice, te Evropskoj mreži operatora prijenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E) i njenoj Regionalnoj grupi Kontinentalne Evrope, odnosno kontrolnom bloku SHB, zajednički formiran tim Konsultanta, DERK-a i NOS-a BiH razradio je Koncept pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sistema BiH.

Pri razradi Koncepta korišteni su aktuelni podaci koji se pretežno odnose na 2013. godinu. Prilikom efektivne primjene Koncepta bit će korišteni inovirani podaci.

Tokom pripreme Koncepta korištena su i dokumenta pripremljena u okviru USAID projekta "Asistencija regulativi i reformi elektroenergetskog sektora" (USAID/REAP).

Dokument predstavlja smjerokaz za inoviranje i upotpunjavanje postojećeg regulatornog okvira pružanja pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sistema BiH i za njegovo operativno stavljanje u funkciju. Period do početka efektivne primjene sistema po novom Konceptu (1. januara 2015. godine) treba ozbiljno i odgovorno iskoristiti za izmjene i dopune niza dokumenata, prije svega:

- Tržišnih pravila, odobrenih odlukom DERK-a ("Službeni glasnik BiH", broj 48/06),
- Mrežnog kodeksa, odobrenog odlukama DERK-a ("Službeni glasnik BiH", br. 48/06 i 35/11), i procedura i uputa NOS-a BiH,
- Metodologije za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", br. 93/11), i
- svih drugih dokumenata za kojima se ukaže potreba,

kao i za donošenje svih drugih akata o detaljima vezanim za razradu Koncepta a koji bi mogli imati veliku ulogu u tumačenju i primjeni pojedinih segmenata Koncepta.

Ovo ne isključuje i ničim ne ograničava aktere koji budu pripremali, usvajali ili odobravalili ili budu konsultirani u procesima kreiranja i donošenja ovih akata da uspostavljeni Koncept dalje unapređuju na istim principima na kojima je i utemeljen. Ti postupci će biti i prilika za organiziranje javnih rasprava koje treba hitno započinjati i efikasno iskorištavati.

Proces noveliranja postojećih i donošenja novih akata predstavljat će priliku za javne konsultacije i o suštini samog Koncepta.

DERK ocjenjuje da je provedbena pravila, propise i odluke koje će biti donijete svrsishodno i korisno provjeriti i kroz jedan šestomjesečni testni period. Utoliko se organizacija pripreme za početak testnog perioda (po mogućnosti od 1. jula 2014. godine) postavlja kao prioritetan zahtjev.